

bivšemu ministru, ki se je brezdvomno hudo zagrešil na javnem imetju v svojo lastno korist. Tudi najgorečnejemu prijatelju Nasijevemu bi velel že čut najelementarnejše dostojnosti, da mirno čaka rezultata procesa. Potem šele, ako se eventualno pokaže, da so bile obtožbe neutemeljene, bi prišel, da ga proslave. Ali ljudstvo v Italiji se ne meni za take pomisleke. Ne meni se za to, da morda proslavlja — velikega tatu. In verjetno je, da bo Nasi tudi potem, ko bi se moral za vedno zrušiti pod dokazilnim materialom — še slavnejši mož!

* **Dveletna vojaška služba na Francoskem.** Predsednik vrhovnega vojnega sveta, general Hagron, je odstopil ter naznanil vojnemu ministru in ministrskemu predsedniku, da ne more biti več odgovoren za armado, ker je sprejet zakon o dveletni vojaški službi ter so se vojaki letnikov 1903. in 1904. predčasno odpustili. Ako bi do 31. oktobra nastal kak konflikt, bi se Francija izkazala kot manj vredno in onemoglo.

* **Z mirovne konference v Haagu.** Tretja komisija mirovne konference je sklenila v plenarni seji minolega torka, da se ima ženevska konvencija aplicirati tudi na pomorske vojne. — Angleški delegat predlože v eni prihodnjih sej predlog zaradi omejitve oboroženja.

* **Dekret sv. kongregacije „Indeksa“.** Kakor poročajo iz Rima, je „Ossevatore Romano“ objavil dekret sv. kongregacije „Indeksa“, kjer formalno obsoja 65 trditev katoliških modernistov. Obsodbe se večinoma nanašajo na takozvano nedogmatično krščanstvo.

Vestnik.

Mili gosti pri letošnji „Zavezini“ skupščini. Prejeli smo veselo vest, da se udeleži letošnje „Zavezine“ skupščine v Radovljici naš vrli prijatelj gospod Jovan P. Jovanović, učitelj in urednik „Prosvete“ v Kragujevcu v Srbiji, v družbi 10—15 srbskih tovarišev in tovarišic. Takisto nam poroča gospod Adolf Schuster, nadučitelj v Bojanovu na Češkem, da pride k našemu zborovanju v Radovljico v družbi s češkim tovarišem g. B. Skalo. „Zavezinega“ zborovanja se utegneta tudi udeležiti hrvaška tovariša gg. Josip Kirin in Josip Graneč iz Zagreba. Mi že sedaj od sreča pozdravljamo mile slovenske tovariše, ključič jim: Dobro došli v naši sredi, mili bratje!

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta so darovali: G. Štefan Tomšič, nadučitelj v Ribnici, 10 K namesto venca na grob gospe matere nadučitelja St. Legata v Dol. Logatcu; g. Milena Kiferle učiteljica ženskih ročnih del v Medvodah 5 K od izkupička za „Slovensko abecedo“; g. Fr. Kozjak v Zagorju ob Savi, nabral pri odhodnici g. Tomazina K 9.20; častita rodovina Fr. Čudnova v Ljubljani, 5 K namesto venca na grob g. J. Sumija iz Kranja; učiteljsvo slovenskega kočevskega okraja nabral pri okr. učit. konferenci v Sodražici 8 K; g. Anton Podgornik iz Metlike 1 K; za ogledovanje živga lisjaka pri Mencingerju v Boh. Bistrici nabral g. Korosnu K 3.78; g. Fran Potokar K 4.02 kot preostanek od Hribarjevega telegrama; Koprski učiteljski ščniki 40 K s pripomnjo: „Prispevamo vam radostnim srcem sicer majhno vsoto, toda s tem večjim navdušenjem 40 K kot preostanek dohodkov na dijaškem koncertu v Trstu pri Sv. Ivanu.“ Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali: tov. Pulk o Valentin in tov. Bitenc Ana iz Dobjega na Štajerskem; tov. Strmšek Vekoslav, tov. Fink Ottilija in tov. Zavašnik Albina iz Medvedovega sela; tov. Čanjko Avgust iz Razbora (1.20). Živili!

Imenovanje. Naučni minister je imenoval glavnega učitelja na ženskem učiteljskem v Tridentu, g. Ivana Lebanana, glavnim učiteljem na moškem učiteljskem v Kopru.

V pokoj stopi g. Rihard Dolenc, mnogoletni zaslužni vodja deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Učiteljstvo ljubljanske okolice naj se zbere 1. avgusta ob 10. ure dopoldne v „Narodnem domu“ k prijateljskemu sestanku. Gregorin.

XXII. redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se vrši dne 6. avgusta t. l. v Bohinjski Bistrici. Na dnevnem redu je tudi volitev prvomestnika in drugih članov društvenega odbora.

O veselem gibanju med učiteljstvom poročča klerikalna „Gorica“. Ves svet je radoveden, katero in kakšno je to „veselo gibanje“, ki se zanje ogreva imenovani list. No, nekaj svetlobe vendarle zažiga „Gorica“ v tem skrivnostnem namigovanju z bobnečimi besedami, češ, dobro misleče učiteljstvo se bo organizovalo, da vrže s sebe teroristično moro! — Pripravljajo se torej veliki dogodki. Goriško učiteljstvo jih pričakuje povsem mirno, prepuščajoč „Gorici“ — hlastanje po senzacijah.

Politika na uradni konferenci. Pod tem naslovom se je nekemu „vrlemu“ tovarišu — najbrže najmlajšemu spokorjeneu iz učiteljskih vrst in gorečemu pristašu S. L. S. (iz pristnega notranjega nagiba seveda) — zdelo potrebno, obregniti se v št. 162. „Slovenca“ razen ob nadzornika gosp. Jos. Turka, ki uživa zaradi stroge pravičnosti med učiteljstvom splošno zaupanje, tudi ob velikolaškega nadučitelja gosp. F. Stefančiča, češ, „da je bil najbolj pohvaljen, ker je v svojem referatu „Kako naj učitelj v sedanjih socialnih razmerah varuje in ohrani svoj ugled“ najbolj udrihal po klerikalcih“ na okrajni učiteljski konferenci v Sodražici. Kaka plemenitost in kaka sveta resnica! Hčerka božja, dobila si zopet en venec časti več okrog glave iz znanih predalov radodarnega „Slovenca“! Da ni imenovani nadučitelj v svojem obširnem referatu niti enkrat imenoval ne „liberalca“ in ne „klerikalca“; da je učiteljstvu na deželi z ozirom na to, ker je prosti ljudski razum preveč omrežen po nasprotnikih šole, priporočal biti skrajno previdnemu in na javnih shodih ne političko nastopati; da naj se vsaj v tem intermezu, ko imamo pričakovati izboljšanja plač, poda v rezervo na tiho podrobno delovanje (o katerem je navedel tudi dosti praktičnih zgledov); da je po Levstikovem nauku „skrbi zase, ljubi brata, dvigni ga, odpri mu vrata...“ opozarjal na lastnosti, katerih svoj ugled varujoči učitelj ne sme imeti ter da naj vse farane, kjer mu je odmerjen delokrog, torej tudi političke nasprotnike, smatra za mile prijatelje, ki jih ljubi, ker ljubi njih otroke; dalje, ker je svetoval, razumnejšim možem pojasnjevati, da ima vsaka stranka nekaj dobrega v sebi in da bodo za slovensko narodno njivo kaljiva zrna pognala in obročila, ostala pa svoječasno vržena v jamo prezirljivosti in pozabljenosti; ker je svaril, potegovati se za celokupni program našemu stanu dosedaj sicer simpatične stranke, ki pa je sprejela tudi razporoko in svobodno šolo med svoje programne točke; in končno ker je svetoval, da naj se po pregovoru „Si Romae vivis, romano vivito more“ skrbno ogiblje vsega, kar bi mu utegnilo nadeti ime „brezverski“ — vse to je torej po mnenju pisca napominane notice in torej tudi gotovo po mnenju razsodnih ljudi hudo udrihanje po klerikalcih! Bistroumnemu logičnemu sklepu globok priklon! Verjetno je tudi, da je dišeča rožica kolegijalnosti vzrasla na vrtu dopisnikovih čednosti, izmed katerih ima poleg drugih, na pr. značajnosti, ponižnosti, zlasti tudi zavist dolga in močna stebelca. Po prečitanem imenovanem referatu — živahno in vsestransko odobravanje, po nekem drugem — „mäuschenstill“. — Kako pravi ona ribniška? „Od širocih ust so mero vzeli in žlice (t. j. zgago) delati začeli...“

P. n. c. kr. okrajne šolske nadzornike prosim, da mi blagovolijo poslati za Letopis Slovenske Šolske Matice teme in teze, ki se je o njih razpravljalo pri letošnjih okrajnih učiteljskih konferencah.

V Ljubljani, dne 25. julija 1907.

J. Dimnik, nadučitelj.

Po „Slovenčevem“ in „Domoljubovem“ vzoru je prikrojena „Gorica“, ta na duhu ubogi list. Da ima v svojem globokem in preluknjanim žepu vso avstrijsko šolsko upravo, je vsakemu jasno. Verskonravni duh bo odslej po posredovanju ljubljanskega klerikalnega časopisja nastavljal in odstavljaj nadzornike, vse drugo opravi „Gorica“. Resnično, sedaj prihajajo zlati časi ubogemu avstrijskemu šolstvu! „Gorica“ govori in pravi, in sicer v obliki „odmeva iz krogov krščanskih davkoplačevalcev“: „Brez nas in preko nas mislijo od nas plačati učitelji in profesorji izpremeniti v naših šolah dosedanji pouk na verski podlagi v pouk na brezverski podlagi.“ — Naj nam dovoli „Gorica“, da iskreno pomilujemo njeno duševno

uboštvo. Vsak otrok ve, kdo dela in uveljavlja učne načrte. In če se bo zakonodajni oblasti zazdelo, da je treba učne načrte izpremeniti, se bo to tudi zgodilo, če se „Gorica“ desetkrat postavi na glavo! Torej, „Gorica“, začni se postavljati na glavo!

Uradna skupščina za novomeški okraj se je vršila dne 10. julija t. l. v dolenski metropoli — v Novem mestu. Točno ob 9. dopoldne je otvoril v poslopju dekliške šole c. kr. okr. šolski nadzornik Josip Turk skupščino. Pozdravil je polnoštevilno zbrano učiteljstvo, na kar se je takoj vršila hospitacija iz zemljepisnega pouka o Tirolski v III. razredu dekliške šole. Nadučiteljica Clarici je povoljno izvršila svojo nalogo in nastopila je prav dobro. Po hospitaciji pozdravi g. Turk g. okr. glavarja barona Rechbacha in g. prof. Iv. Macherja. Na predlog tov. Gebauerja sta bila izvoljena zapisnikarjem tov. Jos. Majde iz Št. Lovrenca in tov. Eg. Schiffrer iz Mirne. Namestnikom je bil imenovan tov. Matko iz Toplic. Temu je sledilo poročilo g. nadzornika, ki je bilo kaj skrbno sestavljeno. Šolstvo rapidno napreduje v novomeškem okraju, učiteljstvo pa v kljub stradanju izvrši svojo dolžnost v najvišji meri za blagor ljudstva. Temu je sledil izboren referat g. prof. Macherja „O biološki metodi“. Povedal je toliko resnic, navedel toliko drastičnih slučajev, da bi bilo preobširno poročati o tem. Upam pa, da gosp. profesor objavi svoje poročilo v kakem našem stanovskem listu. Referat tov. Gebauerja iz Šmihela: „Podrobni učni načrt za 1. in 2. oddelek drugega razreda dvorazrednic, oziroma 3. in 4. razred štirirazrednic“ je odpadel in se je na njegov predlog izvolila enketa 3—5 članov pod predsedstvom g. nadzornika zaradi skupnosti učnega načrta. Tudi dodaten predlog g. nadzornika, naj se volite še dve učiteljici zaradi ročnih del, je bil sprejet. Splošen referat: „Kako si ustvari in ohrani učitelj potrebno avtoriteto pri šolski mladini in občinstvu s posebnim ozirom na današnje socialne razmere“. Referentom je bil določen tov. Matko iz Toplic. Temu je sledilo poročilo knjižničnega odbora. Poročala je tov. Clarici. Volitve v stalni odbor so se vršile po listkih na predlog tov. Matkota. Prav tako! Želeti je le, da se vse volitve vrše po listkih, sicer je človek nekako moralno prisiljen glasovati „za“, čeprav je odločno „proti“. Konferenca se je završila po običajnem redu. Trajala je čez štiri ure. Skupni banket je bil pri „Štemburju“ v Kandiji. Vrsto napitnic je otvoril tov. Matko, ki je napil g. nadzorniku. Ta se mu je zahvalil, rekši, da je tudi on iz učiteljskih vrst, da čuti in živi z učiteljstvom. Tov. Gregore iz Toplic je napil g. profesorju Macherju. G. Macher se nato zahvali za laskave besede in pravi, da se ne more načuditi, kako more biti učiteljstvo tako idealno, tako pridno in marljivo, tako vneto za svoj vzvišeni poklic v kljub beraški, sramotni, poniževalni, naravnost škandalozni plači. Tov. Jelene iz Dvora je napil napredni misli, ki naj bo vodnica zavednemu učiteljstvu. Tov. Potokar iz Št. Lovrenca je napil edini „beli zvezdi“ na Kranjskem, g. županu Iv. Hribarju, in je predlagal, naj se mu pošlje brzojavka v znamenju zaupanja, bodreč ga, naj deluje z vsemi silami nato, da se podržavi učiteljstvo. Viharen aplavz je pričal, da je tov. Potokar govoril v imenu vsega učiteljstva.

Slovenska šola v Trstu. Zagrebški list „Obzor“ poroča, da namerava vlada po 25 letnem odlašanju sedaj vendarle ustanoviti slovensko šolo v Trstu.

Iz Maribora poročajo: Sprejemno izkušnjo za I. gimnazijski razred je naredila Slavka Pipuševa, hčerka g. dr. Pipuša. To je prva slovenska dijakinja na mariborski gimnaziji.

Zaradi častikraje so bili obsojeni trije „prvoborilci“ „Kmečke zveze“ iz Artič na Štajerskem, ker so obdolžili tamošnjega nadučitelja, g. Černeleca, da je snel križ s šolske stene, ga razbil in zmetal koščke po otrokih. Velikaš podvinski je bil obsojen na 150 K ali 10 dni zopora, Cestin na 7 in Knez na 14 dni zopora. Vsak ima plačati še povrh precejšnje sodne stroške. Vse to napravi prestrastna volilna agitacija!

Nemški „Schulverein“ je imel v prvi polovici t. l. od prodaje svojih vžgalic 2486 K 48 h dobička — društvenih znamk so že razpečali prvi milijon ter razposlali že drugi milijon v razprodajo.

V Rihembergu vzdajajo spominsko ploščo Simonu Gregorčiču v vhodna vrata občinske hiše, kjer je bival Gregorčič za svojega službovanja. Odkritje se vrši dne 25. avgusta t. l.

Procesije sv. Rešnjega telesa niso zapovedane verske vaje, torej ni učiteljstvo primorano, da bi se jih udeleževalo.

Duhovne vaje za učiteljice. „Laibacher Zeitung“ razglasa veselo vest, da se vrše v ljubljanskem uršulinskem samostanu od 4. do 8. septembra t. l. duhovne vaje za učiteljice. Zglasiti se je ustno ali pismeno do 3. septembra. Drugi ali tretji dan pobožnosti vstop ni več dovoljen. Torej: ne zamudite roka!

Primerno stanovanje za učenke. Roditeljem, ki pošljejo svojo hčer v kateri višji razred dekliške šole ali učiteljice, je težko dobiti primerno stanovanje. Marsikatera deklica bi se rada učila igrati na klavir, a ne dobi stanovanja, kjer bi hoteli to nadlego; brez klavirja na stanovanju pa učitelj godbe in petja niti ne more sprejeti kandidatinj k pouku na klavir. — Po daljšem iskanju sem dobil v Gorici tako stanovanje, kjer imajo na razpolago dve sobi, klavir v stanovanju in je tudi gospodinja zmožna poučevati na klavir. Poleg moje hčerke bi sprejeli še tri učenke ali učit. kandidatince proti mesečnini 40 K. Sprejemajo se samo dekleta trdnega zdravja. Kdor želi o tem kaj več zvedeti, naj se oglasi pri podpisancu.

Franc Bajt, nadučitelj v Ajdovščini.

Deželni šolski nadzornik Fr. Levce je odložil čast predsednika „Slovenske Maticе“ in obenem izstopil iz odbora.

Shod sadjerejev v Radovljici. V ponedeljek 29. t. m. popoldne ob 5. uri se vrši v dvorani pri Kunsteljnu v Radovljici shod sadjerejev radovljiškega okraja. Namen shoda je ustanovitev sadjerejskega društva v povzdigo sadjereje tega okraja. Sadjerejci in prijatelji sadjarskega napredka, pridite na shod v obilnem številu.

Iz seje c. kr. okr. šol. sveta v Kranju dne 11. t. m. Glavarjev namestnik baron Schlosser poroča o tekočih zadevah. Rekurs občine, da bi se v Bukovščici ne zidalo novega šolskega poslopja, je višja šolska oblast odklonila, ravno tako tudi, da bi se šola v Žabnici ne razširila v dvorazrednico. V Naklu se prične z zidanjem novega šolskega poslopja. — Dvema učiteljema na ekskurendni šoli se predlaga višja remuneracija. Nadalje se predlaga nagrada za pouk v kmetijstvu in ročnih delih. Za šoli v Cerkljah in na Št. Urški gori se voli novi krajni nadzornik, in sicer za prvo Jos. Jenko st., posestnik na Brniku, in drugo Andr. Kmet, nadučitelj v Cerkljah. Neki učiteljici se pripozna prva starostna doklada. Prošnji kraj. šol. sveta v Podblici, da bi se na ondotni ekskurendni šoli pričelo in končalo šolsko leto v istem času kot drugod, se ugodi. — Nadzornikovo poročilo o nadzorovanju nekaterih šol se vzame na znanje.

Na c. kr. strokovni šoli za pletarstvo in vrborejo v Radovljici na Gorenjskem se sprejme večje število učencev. Le-ti se delijo v tri vrste: a) pripravnike, b) redne obiskovalce in c) izredne obiskovalce. Pripravniki so oni učenci, ki se še za obiska ljudske šole pripravljajo za redni obisk tečajev in se hodijo v določenih prostih urah vadit v ročnem kretanju pletarstva. Redni obiskovalci so oni učenci, ki so dovršili vse razrede ljudske šole in ki vstopijo v stalni pouk z namenom, da se tu popolnoma izurijo v pletarstvu in vrboreji ter po dovršenem pouku svoje znanje izkoristijo na tem polju domače industrije. Izvanredni učenci so oni, ki so v pletarstvu že deloma izurjeni in samo še želijo izpopolniti svoje znanje. Sem spadajo tudi oni pomožni kmetijski delavci, ki se žele naučiti preprostih pletarskih del, da jih kot svoj postranski zaslužek izvršujejo v zimskem času. Tečaj na strokovni pletarski šoli traja tri leta in se vsako leto prične z mesecem septembrom in konča koncem aprila. Pogoji za sprejem so sledeči: Sprejme se učenca vsak čas, vendar je potrebno da se priglasijo pred začetkom učne dobe, t. j. pred 1. septembrom in vsaj do 20. avgusta. Priglasiti se je vodstvu c. kr. pletarske šole ali pa lokalnemu odboru te šole v Radovljici. Doprinesiti je krstni list ter izpričevalo dovršene ljudske šole. Istotako je potrebno izpričevalo županstva o navedeni in eventualno tudi zdravniško izpričevalo. Pouk v pletarstvu in vrboreji je brezplačen. Po dokončanem tečaju konec aprila bo vsakemu učencu prosto ali iti na počitnice ali ostati v pletarni ter se ondi tudi čez poletni čas s svojim do tedaj pridobljenim znanjem služiti novce. Strokovna šola v Radovljici je ustanovljena v prvi vrsti za obiskovalce radovljiškega okraja, ki

imajo pri sprejemu prednost, sprejemajo se pa tudi učenci drugih krajev iz Dolenjske, Notranjske, Primorske, Štajerske in Koroške. — Visoka c. kr. naučna uprava je pri ustanovitvi strokovne šole za pletarstvo in vrborejo v Radovljici imela pred oči zgolj izboljšanje gmotnega položaja domačega prebivalstva. Ker so v radovljiškem okraju dani vsi pogoji za uspešno vrborejo in se tudi po raznih vaseh tega okraja peča ljudstvo s pletarstvom na dosedanji preprost način, je hotela učna uprava z ustanovitvijo pletarske šole dati priliko, da se ta stroka domače industrije privede na višek modernega razvitka in tako postane nov vir domači blaginji. Z ozirom na blagohotni namen naučne uprave pozivlje lokalni odbor starše in varuhe za ta uk sposobnih otrok da porabijo ugodno priliko, ki se nudi mladini v njen prihodnji blagor. Pletarstvo je obrt, ki se danes nahaja v najboljšem razvoju in delavec te stroke sodijo med najboljše plačane delavske moči današnjega časa. Odbor je pripravljen dati vsa nadaljna pojasnila tako glede sprejema učencev v pletarsko šolo, kakor tudi glede njih oskrbe ter pozivlje starše in druge poklicane činitelje, da se zaupno obrnejo nanj.

Na celovškem učiteljskem je delalo izpit 43 kandidatov in 47 kandidatinj. Padel je samo en kandidat. Edini slovenski profesor na učiteljskem v Celovcu, gospod Josip Apih, ki je poveljeval zgodovino, zemljepis in slovenščino, stopi v pokoj.

Uradna učiteljska skupščina v Tolminu. Dne 28. junija t. l. se je zbralo polnoštevilno učiteljsko razen ene učiteljice pri uradni skupščini v Tolminu. Predsednik imenuje svojim namestnikom nadučitelja Kristjana Bratino, konferenca pa izvoli zapisnikarjema učiteljevo Gabrijelčič in učitelja Mikuža. Predsednik And. Lasič poda poročilo o učiteljsstvu in šolstvu v okraju. Poročilo je bilo obširno, iz katerega smo posneli marsikatero dobro zrno glede metode pri posameznih predmetih. Pavšič Dragica je prečitala dobro zasnovan referat in podrobni učni načrt o gospodinjstvu v nadaljevalnem tečaju ljudskih šol. Učiteljsko se soglasno izreče za sedanje velike počitnice od 1. julija do 31. avgusta. Potovalni učitelj za kmetijstvo Rudolf Zdošek je predaval o sadjarstvu ter nam podal marsikaj novega v tej velevažni panogi kmetijstva za naš okraj. Nadučitelj Josip Prijatelj je poročal o zbirki učil za ljudske šole. Poročilo je bilo dobro in premišljeno sestavljeno, iz česar se da sklepati, da se je poročevalec v to veliko potrudil. Predsednik poroča ter se zavzema za skupno nabavo šol. potrebščin iz zaloga okr. šol. sveta. Za to govore okolnosti: a) da ne dostaja šol. mladini, b) da bi se potem moglo enotno lineaturo in kvaliteto in c) uspehi bi se zaradi tega izvestno izboljšali. Konfereca se izreče za to. Učiteljski knjižnici je priraslo tekom leta precej knjig. V stalni odsek so bili izvoljeni: Bogotaj Franc, Miklavčič Anton in Stres Anton; v knjižnični odsek: Pavšič Dragica, Kokole Franc, Jeliničič Ferdo in Rakovšček Josip. Ustanovila sta se še druga dva odseka: a) za nabiranje rudnin in živali v okraju, b) odsek, ki vse potrebno ukrene, da se osnuje učit. potovalna knjižnica. V debato so posegali: Kašca Fran, Kutin Anton, Bogotaj Franc, Kokole Franc in Rakovšček Josip. Rakovšček Josip je stavil naslednje samostalne prodloge: a) uvede naj se na učiteljskih stenografijo kot obvezni predmet; b) otvorijo naj se zopet kmetijski tečaji za učitelje na deželni kmet. šoli v Gorici c) učiteljsko tolminskega okraja ustanovi svojo „potovalno učiteljsko knjižnico“. Konferenca predloge soglasno sprejme. Kutin Anton stavi predloga: a) na učiteljskih naj se sprejemajo samo nadarjeni mladeniči, ki kažejo veselje do stanu, ne pa takih, ki so že drugod iskali sreče ter se hočejo že kot odrasli posvetiti učit. stanu, b) c. kr. okr. šol. svet imenuj šoli naklonjene može kot krajne šolske nadzornike. Predloga se soglasno sprejmeta. Konferenca se je končala običajnim načinom. — Učiteljsko v prijetni zavesti, da je vršilo tekom leta težko nalogo in da je tudi pri uradni skupščini v lepi medsebojni slogi kakor tudi do nadzornika, reklo kako pametno besedo v prosepah šolstva in učiteljskega stanu, se poda na počitnice.

V Lurd in Rim. „Rdeči Prapor“ piše: V Lurd in Rim vabi klerikalno časopisje Slovence. Ljudje, ki še ne verjamejo, da je „Slovenska Ljudska“ do kosti klerikalna, bi polagoma lahko odprli oči. V Lurd hodijo z vsega sveta samo klerikale, papeževa zlata maša ne zanima nikogar, razen klerikalcev. In „Slovenec“ vabi v Lurd in Rim. Njegov poziv bo gotovo uspešen. Našlo se bo po Slovenskem dosti ljudi, ki bodo

nesli svoj denar ubogim lurdskim patrom in pa stradajočemu papežu v Rim. Ne izplača se, tožiti zaradi takih prikazni našega „narodnega“ življenja. Klerikalizmu je na Slovenskem dobro postlano; lahko se „bahamo“, da je slovenski narod eden najklerikalnejših na svetu. Ali vprašati se sme, če smo za večne čase prokleti. Ali nam je res usojeno, da se popolnoma pogreznemo in da poginemo v klerikalizmu? „Mladeniška organizacija (Marijine družbe, izobraževalna društva in druga) ni zlepa kje tako izpljana, kakor pri nas“, pravi „Slovenec“ v svojem oklicu. In prav ima. Ni zlepa naroda, čigar mladina bi bila že tako zastrupljena s klerikalizmom, kakor je slovenska. To resnico je treba upoštevati, zakaj s stariim izgovorom, da ima klerikalna stranka v vsakem farovžu najmanj enega agitatorja, se ne pride nikamor. Ako ima klerikalizem agitatorja, jih mora imeti protiklerikalizem tudi; ako je klerikalna stranka organizirana, se mora tudi protiklerikalna organizirati. Seveda je treba dela za to. Ali če ne bo resnično izobraževalnega dela, tedaj bodo potovali Slovenci toliko časa v Lurd in Rim, dokler jih več ne bo.

Dva pregovora. Pri letošnji uradni skupščini za šolski okraj Rudolfovo je povedal g. nadzornik v svojem letnem poročilu, da je oni učitelj, ki pravi, da za to plačo, ki jo dobiva preveč, oziroma zadosti dela, izgrešil svoj poklic. Dobro! Pozabil je pa povedati, da so naši kruhodajalec tudi izgrešili svoj poklic, da nas tako beraško plačujejo. Res je, kar nam pravi latinski pregovor: „Plenus venter non studet libenter“, a mi pa kot Slovenci, se rajši držimo slovenskega, mnogo bolj pametnega reka, ki pravi, da „Prazen žakelj ne stoji pokonci.“

Utonil je v Soči v soboto popoldne 14 letni Mirko Volarič, sin pokojnega učitelja in skladatelja Volariča. Šel se je kopat v Sočo z dečkom njegove starosti, Henrikom Tomšičem. Tomšič se je držal bolj ob bregu, Volarič pa, krepak dečko je šel proti sredi. Kar je zagledal Tomšič, da se njegov tovariš potaplja. Pomagati mu ni mogel, ker ne zna plavati, šel pa je klicat konjedereca, ki stanuje nad bregom; ta je prišel ter s pomočjo nekega drugega moža potegnil iz Soče truplo nesrečnega Mirka Volariča. Lahko si je misliti, kaka žalost je obšla ubogo mater, ko je zvedela, da je izgubila ljubljenega otroka. Nesrečni materi naše iskreno sožalje!

Konj in človek. Za oskrbovanje državnih plemenskih žrebcev plača letos poljedelsko ministrstvo lepo vsoto 4.689.620 kron; seveda živalim se prav po knežje streže, zakaj v to je treba 8 majorjev, 21 ritmojstrov, 18 živinozdravnikov, 135 podčastnikov, 1318 vojakov, 122 dninarjev in 4 rač. asistentov; za vseh 1746 eraričnih žrebcev se torej rabi nič manj nego 2649 oseb v svoje oskrbovanje. — Na Nižjeavstrijskem in Češkem pride povprečno na enega učitelja po 70 do 80, v alpskih deželah po 80 do 90, a v Galiciji celo po 120 učencev; 2 plemenska žrebca pa rabi v negovanje 3 osebe. Srečna, blažena Avstrija!

Razgled po šolskem svetu.

— **Bogata dedščina dunajskega vseučilišča.** V Trstu umrli zdravstveni svetnik dr. Brettauer je zapustil svojo bogato zbirko starega denarja dunajskemu vseučilišču. Zbirka je vredna 150.000 K. Princ Fr. Lichtenstein pa je zapustil istemu zavodu svojo ogromno knjižnico, ki so v njej sama dela slovanske književnosti. Večinoma si je izpolnil svojo knjižnico na Ruskem. Knjižnica je edina svoje vrste in reprezentuje veličansko vrednost.

— **Premestitev slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico** je sedaj gotova stvar. Vlada se je postavila po robu laškemu kričanju in žuganju. Namestnik se ni vdal v tem oziru ne odposlancema goriškega mestnega sveta, Bombigu in Battistigu, ne posredovanju župana dr. Maranija. Ta je z dr. Faiduttijem in dr. Bugatom — prvi liberalce druga dva klerikale — pritiskal na kljuke ministrskih sob, a brezuspešno. V svojih glasilih so objavili vsak najmanjši korak, ki so ga napravili proti premeščanju; o usprejemih in odgovorih, ki so jih dobili na namestništvu in v ministrstvu, pa molče kakor rihe. Na Dunaju je posebno brusil pete po ministrskih stopnjicah dr. Faidutti. Ko mu je pa vse izpodletelo, je dal nalog fur-